

( ) « ( ) »

بر اساس بند (س) تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۳ دولت مجاز بوده است مبلغ ۱/۳۱ میلیارد دلار از محل فروش یا معاوضه نفت خام، بنزین وارد نماید ولی با افزایش جهانی قیمت نفت و به تبع آن قیمت بنزین، مبلغ فوق کافی نبوده و دولت محترم درخواست «الحاق یک تبصره به ماده (۶۰) اصلاحی قانون برنامه سوم توسعه» به منظور استفاده از ۱/۳ میلیارد دلار از درآمد حاصل از صادرات نفت خام برای خرید ۴/۵۱۳ میلیارد لیتر بنزین موتور در باقیمانده سال جاری نموده است.

:

۲۳۸

:

۲۹۵

:

۱۳۸۳/۷/۴

۱. منابع و مصارف موضوع بند (س) تبصره ۱۲ قانون بودجه سال ۱۳۸۳ در ردیف‌های ۸۱۰۱۰۷ (منابع) و ۵۰۳۷۴۸ (مصارف) به میزان ۱۰۸۵۵ میلیارد ریال می‌باشد. طبق گزارش عملکرد مالی دولت در شش ماهه اول سال تقریباً معادل کل رقم مزبور (۱۰۸۱۲ میلیارد ریال) نفت خام برای معاوضه صادر شده است.^۱ بدین ترتیب در لایحه پیشنهاد شده است تا سقف ردیف‌های مزبور اصلاح شود.

مطالعات برنامه و بودجه
پژوهش‌های زیربنایی

۲. اثر اجرای مفاد لایحه در صورت تصویب، عدم واریز معادل رقم پیشنهادی برای واردات بنزین (یک میلیارد و سیصد و ده میلیون دلار) به حساب ذخیره ارزی در شش ماهه دوم سال ۱۳۸۳ است.

۳. با توجه به لایحه پیشنهادی رقم ۱۱۲۶۶/۸ میلیارد ریال به ردیف‌های ۸۱۰۱۰۷ و ۵۰۳۷۴۸ اضافه می‌شود. لذا این لایحه به نوعی متمم بودجه سال ۱۳۸۳ محسوب می‌شود زیرا جمع منابع و مصارف عمومی دولت و بنابراین سقف ماده واحده قانون بودجه ۱۳۸۳ کل کشور را معادل رقم مزبور افزایش می‌دهد.

۴. در سال‌های ۱۳۸۰، ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ به ترتیب ۲۹/۳، ۲۹/۲ و ۲۸/۱ میلیارد لیتر و مصرف این فراورده در سال‌های مذکور به ترتیب ۱۵/۲، ۱۴/۴ و ۱۲/۵ میلیارد لیتر بوده است که نشان دهنده کاهش مصرف آن، به دلیل جایگزینی گاز طبیعی است.

۵. با توجه به مقدار تولید و مصرف نفت کوره در سال‌های ۱۳۸۰، ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ امکان ۱۴/۱، ۱۴/۸ و ۱۵/۶ میلیارد لیتر فراهم بوده است. به فرض این که در سال ۱۳۸۳ کاهشی در مصرف نفت گاز نسبت به سال ۱۳۸۲ اتفاق نیافتاده باشد و میزان مصرف همانند مصرف سال ۱۳۸۲ باشد باز هم امکان صادرات به میزان سال قبل فراهم بوده و امکان صادرات روزانه حداقل ۴۲/۷۴ میلیون لیتر نفت کوره وجود دارد.

۶. براساس اطلاعات موجود قیمت هر تن متریک نفت کوره در شهریور ماه جاری ۱۷۳ دلار بوده است.^۲ با قیمت هر لیتر ۱۶/۶ سنت، درآمد ناشی از صادرات

۷. در سال‌های ۱۳۸۰، ۱۳۸۱ و ۱۳۸۲ معادل ۹۹۲۸، ۹۰۱۱ و ۹۰۳۰ میلیون لیتر و مصرف آن در سال‌های مذکور ۸۹۷۳، ۸۶۶۷ و ۷۸۰۰ میلیون لیتر بوده است.

۸. به فرض ثبات تولید و مصرف در سال ۱۳۸۳ مشابه سال ۱۳۸۲، امکان صادرات ۱۲۳۰ میلیون لیتر

۱. وزارت امور اقتصادی و دارایی، گزارش مالی دولت در شش ماهه اول سال ۱۳۸۳.

۲. هفته نامه برنامه، شماره ۶۰، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، ص ۱۶.

۳. همان، ص ۱۶.

۴. گزارش ارائه شده به کمیته اقتصادی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات توسط شرکت ملی نفت ایران.

۵. هفته نامه برنامه، شماره ۶۰، ص ۱۶.

(مابه‌التفاوت تولید و مصرف سال ۱۳۸۲) فراهم است. برابر گزارش شرکت پخش و پالایش در نیمه اول سال جاری ۸۸ هزار تن متریک نفت سفید صادر شده است. بنابراین باقی مانده نفت سفید برای صادرات در نیمه دوم سال جاری حدود ۱۱۲۲/۷۳ میلیون لیتر است که با توجه به قیمت هر لیتر آن معادل ۳۲/۸۱ سنت (آخرین قیمت در شهریور ماه سال جاری، بنا به جدول اعلام شده توسط شرکت ملی نفت ایران)^۱،

/

۶. در سال ۱۳۸۲ حدود ۳۰۰ میلیون لیتر بوده که چون در شش ماهه اول سال جاری تقریباً همین مقدار صادر شده است، فرض گرفته می‌شود که در شش ماهه دوم صادرات این فراورده ممکن نباشد.

۷. با توجه به اطلاعات بندهای ۴ و ۵ درآمد ناشی از دو فراورده جاری بالغ بر (۱/۶۴۵ = ۱/۲۷۷ + ۰/۳۶۸) ۱/۶۴۵ میلیارد دلار خواهد بود.

۸. براساس بند «الف» ماده ۱۲۰ قانون برنامه سوم توسعه، درآمد حاصل از صادرات فراورده‌های نفتی، گاز و میعانات گازی و برق حسب مورد به‌عنوان درآمد شرکت ملی نفت ایران و شرکت ملی گاز ایران و شرکت توانیر تلقی شده و به مصرف ارزی هزینه عملیات جاری (شامل واردات فراورده‌های نفتی و گاز طبیعی) و اجرای طرح‌های سرمایه‌ای مصوب مجلس شورای اسلامی می‌رسد. موافقت با کل رقم پیشنهادی دولت در لایحه به آن معناست که شرکت ملی نفت ایران به کل مبلغ ناشی از صادرات فراورده‌های نفتی در شش ماهه دوم جهت اجرای طرح‌های سرمایه‌ای خود (که مصوب مجلس نیز می‌باشند) نیاز دارد.

۹. برنامه شرکت ملی نفت، واردات ۲۵/۱ میلیون لیتر بنزین است و قیمت هر تن متریک آن را بین ۴۵۰ تا ۴۷۰ دلار اعلام نموده است^۲. در حالی که متوسط واردات روزانه شش ماهه اول ۲۱/۴۶ میلیون لیتر بوده، پیش‌بینی رقم مورد نیاز برای شش ماهه دوم، روزانه ۲۵/۱ میلیون لیتر است که حدود ۱۶/۹۶ درصد افزایش مصرف را نشان می‌دهد. علی‌اجمال به فرض نیاز روزانه مذکور و بالاترین قیمت اعلامی شرکت نفت (۴۷۰ دلار برای هر تن متریک)، هزینه تأمین بنزین ۶ ماهه دوم معادل ۱/۵۷۳ میلیارد دلار خواهد بود.

۱۰. از محل توزیع بنزین در جایگاه‌ها، در قبال یک لیتر بنزین ۸۰۰ ریال دریافت می‌شود. با توجه به این‌که از این مقدار ۶۱۵ ریال به شرکت ملی نفت ایران تعلق می‌گیرد، در نتیجه با واردات پیش‌بینی شده (۲۵/۱ میلیون لیتر در روز)، درآمد حاصله در شش ماهه دوم سال حدود ۳۱۹ میلیون دلار خواهد بود (نرخ تسعیر دلار ۸۷۰۰ ریال).

۱۱. از مبلغ مورد نیاز برای واردات بنزین، معادل ۳۱۹ میلیون دلار موضوع بند ۸ از محل بهای فروش داخلی و باقی مانده آن یعنی ۱/۲۵۳ میلیارد دلار بر اساس بند «الف» ماده (۱۲۰) قانون برنامه سوم توسعه از محل صادرات فراورده‌های نفتی قابل تأمین است زیرا که بر اساس بند «ج» ماده (۱۲۰) قانون برنامه سوم، مسئولیت تأمین نیاز کشور و تنظیم بازار داخلی فراورده‌های نفتی با وزارت نفت خواهد بود، ضمن بررسی مشخص شود که شرکت ملی نفت ایران به کل رقم ناشی از فراورده‌های نفتی برای اجرای طرح‌های سرمایه‌ای مصوب مجلس شورای اسلامی نیاز دارد.

ضمن این واضح است که این روند واردات امکان تداوم ندارد و شرکت ملی نفت ایران باید تجهیز پالایشگاه‌های داخلی را در جهت افزایش تولید داخلی برای کاهش واردات مدنظر قرار دهد.

1. گزارش ارائه شده به کمیته اقتصادی کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات توسط شرکت ملی نفت ایران.

2. همان.